

Retorn

Glòria Coll Domingo

No em costaria gens oblidar-vos. A tots, al meu món d'avui, a aquesta ciutat. Sí, a tu també, amb el teu serrellet de rínxols foscos, no em miris amb aquesta cara de be degollat, a tu que tant t'he dit t'estimo, a tu, sí, a tu també, ja ho saps. I tant de bo no fos així, angelet, però sóc capaç d'oblidar tot el que ara em defineix. Ha vingut a veure'm el Josep, saps? No li he reconegut la veu, de primeres. Diu que passava per casualitat pel barri, que sense saber com s'ha trobat al portal de casa meva, espiant els noms a les bústies, mig encuriós per saber si encara vivia aquí, i si hi vivia amb tu. Això últim no m'ho ha arribat a dir, ho portava a la mirada. L'he fet passar, he preparat cafè. Et prometo que no m'havia recordat d'ell ni de res més de tot allò fins avui, fins al moment que el Josep ha trucat al timbre. Josep... ni el seu nom recordava: l'he hagut de mastegar un parell de vegades, assajant-lo en veu baixa mentre ell pujava amb l'ascensor, per assegurar-me que sonés espontani. I a ell li havia dit més t'estimos dels que t'he arribat a dir a tu en tot aquest temps, t'ho pots creure? És així de repugnant, el meu amor, ja ho veus: no li pots demanar cap credencial, cap compromís, cap futur, ni una trista habitació a aquella

famosa memòria poètica kunderiana. Només present absolut. Perquè jo estimo, creu-me: estimo en present, en absolut present, t'estimo.

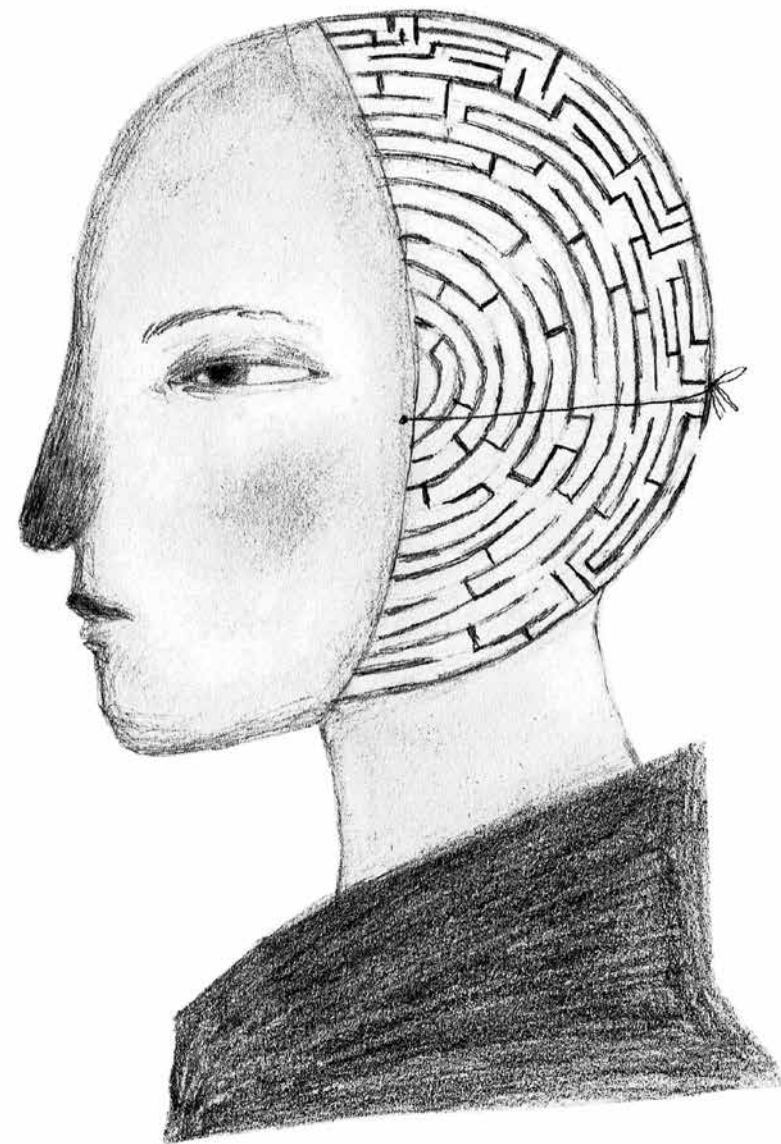
Li he preguntat per la Maria. Ah, la Maria...! no va funcionar, saps? Es veu que hi va haver una Duna, entremig, i encara una Lucille (una d'aquestes visites culturals a París que es fan quan ets solter), i ara viu sol, fa temps que no col·lecciona dones, em diu amb una rialla trista, l'he vist envellit, grogós de cara, vestit sense cap ànim d'atraure, tant que li agradava el joc de mirades, al Josep, tant que li agradava el joc. Sempre amb el cap a una altra banda, al proper viatge, a la propera dona, vivint més les anticipacions, la prèvia de les coses a les coses. A mi em fascinava aquest caràcter seu tan vívid, creia llavors, sempre planejant, fantasiejant, construint castells a l'aire que elevaven tots els que érem a la seva vora. Després vaig adonar-me que el seu millor tret, aquest entusiasme, era també la seva condemna: era incapaç de viure en present, frustrat sempre de no haver arribat encara a aquell proper port que somiejava. Ben al contrari que jo, oi, amor?

Sé de sobres que no t'interessen les tragèdies personals del Josep. Però em serveixen de prefaci per explicar-te, explicar-me, tot el que va passar. Es deia

Ignasi. Era tímid, ros, esquàlid. El seu pare era el forner del poble, la mare havia mort quan ell era petit; poca cosa més sabíem d'ell. Les nits d'estiu sortíem a la fresca, com en tots els pobles, i corriem a empaitar-nos i dormíem suats i afamats i l'endemà ens banyàvem a les basses i menjàvem móres dels camins. L'Ignasi marxava a casa el primer, corria poc, no semblava tindre mai massa gana, ni massa calor, ni massa de res. Es posava vermell com un tomàquet quan un nen assajava de fer-se el gran dient algun insult o grolleria. Ja no érem tan nens, tampoc: els primers cigarrets d'amagat, quatre dolços birlats al bar del poble, un petó i quatre grapejades mal donades al camp de futbol vell. En un poble tot això passa de cop, en un estiu sovint prematur i de manera irreversible. El Josep i jo ens vam fer novis aviat, i, com un contagi, la febre de les parelles va prosperar a la colla. L'Ignasi sortia cada cop menys i quan ho feia es quedava en un racó, avergonyit davant l'ufanosa exuberància de la nostra adolescència tot just estrenada. Ell també canviava, però d'una altra manera: la mirada se li empetitia, li brillava com d'enfebrit, el ros de la pell s'emblanquia al costat de la nostra morenor de sol i d'esgarrinxades. No tenia rastre de l'acne i l'excés de greix que tots poc o menys compartíem: es feia

gran amb una elegància i una discreció alarmants. Com un àngel, es podria dir, lluny de veure's afectat per cap trasbals de carn o d'hormones.

Un disset de juliol anàvem a passar el dia al camp, al mas d'un de la colla. La primera sortida sols, dinar plegats: lluny del món dels grans ens sentíem poderosos. Algú va aconseguir una ampolla de vi, un altre va pispar el tabac de l'avi. Jèiem per terra, contemplàvem

Retorn. Il·lustració d'Alba Domingo Basora.

les grogors del rostoll, el paisatge tan sec, calor asfixiant, un juliol sense pluges, i el mas petit darrere nostre, enquistat a la terra pels segles dels segles. El vam perdre. Ens en vam adonar als foscasts, quan ja agafàvem les bicis per tornar a casa. Si no haguéssim vist aquella bicicleta sola i blava, heretada de vés a saber quin cosí, l'hauríem trobat a faltar? Vam caminar camp a través. Ens vam dispersar. Ignasi, Ignasi, Ignasi! I els

amics corrents a encalçar-nos, amb els ulls plens de llàgrimes i de terror, i cap paraula, buits de cap paraula. L'Ignasi jeia nu a la soca d'un garrofer, amb el sexe mutilat. Era tot brut de sang i tenia un somriure tort a la cara, els ulls mig oberts, que no sabrem mai si ens veien. Era de descans, la mirada, d'haver assumit unes culpes que potser només existien dins seu. Descansava, però. Finalment descansava. »